

*Олексій ЯКИМЕЦЬ,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент*

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА – ЗАПОРУКА БЕЗПЕЧНОГО ДОВКІЛЛЯ

У зв'язку із зростаючим впливом людини на оточуюче середовище та порушення численних зв'язків між явищами природи екологія нині стала найважливішою наукою – не тільки біологічною а й соціальною.

Одним із пріоритетів екологічного права є всебічне сприяння екологізації суспільства. Це надзвичайно важливе завдання екологічного права. В умовах, коли з кожним роком посилюється негативний вплив на навколишнє природне середовище, як ніколи раніше, постає перед державою проблема охорони здоров'я і життя людини. Гостро стоїть питання і про раціональне використання та охорону рослинного і тваринного світу, родючості землі, чистоти водойм, атмосферного повітря.

Забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи плена масштабу, збереження генофонду Українського народу є обов'язком держави [1], у вирішенні цього питання має сприяти екологізація суспільства, як запорука безпечного довкілля.

Нинішню екологічну ситуацію в Україні можна охарактеризувати як кризову, що формувалася протягом тривалого періоду через нехтування об'єктивними законами розвитку і відтворення природно-ресурсного комплексу України [2].

Як зазначає професор Дмитренко І.А., щоб вийти з екологічної кризи в якій опинилася Україна, необхідна екологічна революція у свідомості людей, яка б корінним чином змінила їхнє відношення до природи [3, с. 37].

Під екологізацією суспільства розуміється запровадження вимог щодо раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів в усі сфери суспільного життя і виробничої діяльності.

Активізація екологічної діяльності держави значно підвищує роль права у вирішенні екологічних проблем і забезпечення екологічної безпеки.

Екологічне право сприяє екологізації суспільства перш за все тим, що воно регулює відносини в галузі використання, відтворення і охорони природних ресурсів. Екологічне право за допомогою правових норм установлює права і обов'язки учасників екологічних відносин, визначає,

яким повинне бути ставлення людей до природи. У цьому полягає специфіка впливу на вирішення назрілих екологічних проблем.

Саме жива природа, з надр якої еволюціонувало людське суспільство, обумовлює і його життєзабезпечення як джерело харчових та інших відновлювальних ресурсів, регулятор якості води і повітря, запасів родючості ґрунтів.

Уміння запобігати еволюційним катастрофам чи ліквідувати наслідки тих, які вже відбулись, правильно розпоряджатись тим, що дає нам природа, - це значить у першу чергу вміти зберігати та підтримувати на Землі життя у різних його проявах і формах.

Бережливе ставлення до природи повинно стати нормою поведінки кожного громадянина України.

Екологічне право визначає заходи щодо екологізації енергетики, будівництва, промисловості, транспорту, чим також сприяє екологізації суспільства.

Як відомо екологічне право сприяє охороні і екологізації сільського господарства. Це завдання надзвичайно великої ваги, адже в аграрному секторі виробництва широко застосовуються мінеральні добрива, пестициди, які при надмірному застосуванні приносять не користь а шкоду людям і природі, загострюють екологічну ситуацію в Україні.

Екологічне право впливає на екологізацію суспільства ще й тим, що створює умови для поширення і підвищення рівня екологічної освіти та формування екологічної свідомості громадян. Екологізація освіти забезпечується постійним поповненням екологічних знань необхідним рівнем екологічної грамотності населення, сформованим екологічним світоглядом, а її зміст має змінюватися залежно від соціально-економічних умов, характеру і стану проблем навколишнього середовища. Екологічно грамотна і вихована людина краще здатна раціонально, на наукових засадах використовувати природні ресурси, не дозволить собі та іншим глумитись над природою.

Екологічні знання потрібні кожній людині, оскільки вона сама частина природи, але особливо необхідні працівникам сільського господарства, все життя і трудова діяльність яких тісно пов'язана з природою, використанням її багатств.

Згідно з діючим екологічним законодавством підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані додержуватися правил транспортування, зберігання і застосування засобів захисту рослин, стимуляторів їх росту, мінеральних добрив, токсичних хімічних речовин з тим, щоб запобігти забрудненню ними або їх складовими навколишнього природного середовища.

Екологічне право сприяє екологізації суспільства також тим, що передбачає відповідальність за правопорушення в галузі екології. Її несуть особи, винні у порушенні:

- порушенні прав громадян на екологічно безпечне навколишнє природне середовище;

- порушення норм екологічної безпеки;
- порушенні екологічних вимог при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції, введенні в дію, експлуатації та ліквідації підприємств, споруд, пересувних засобів та інших об'єктів ;
- перевищення лімітів та порушення інших вимог використання природних ресурсів та інше [5].

Згадані порушення екологічного законодавства несуть за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну і кримінальну відповідальність.

Сьогодні екологізація повинна бути поставлена в центр законотворчої, господарської і виховної роботи.

Якщо цього не зробити суспільство буде рухатися до самознищення.

Список використаної літератури:

1. Конституція України. Харків «ГВІНІ», 2023. 64 с.
2. Основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 №183/98. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. №38/39. Ст.248.
3. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. Київ НАВСУ, 1999. 332с.
4. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25 червня 1991 року №1264-ХІІ (в ред. від 10.07.2022). *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546.

УДК 347.133

Антон ДІДЕНКО,

*аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін
Національної академії внутрішніх справ*

Науковий керівник:

*професор кафедри цивільно-правових дисциплін
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент*

Олексій ЯКИМЕЦЬ

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ФРАУДАТОРНИХ ПРАВОЧИНІВ. РОЗМЕЖУВАННЯ ФРАУДАТОРНИХ ТА ФІКТИВНИХ ПРАВОЧИНІВ

Активний розвиток цивільних правовідносин після здобуття Україною незалежності, зокрема після переходу від планової економічної моделі до ринкової економіки, створив основу для активного обороту активів та інших об'єктів цивільних прав.